Zöldhangyák Magazin

tartalma:

- a madarak vándorlása
- az autók és a környezetvédelem
- környezetünk növény- és állatvilága

Mielőtt elkezdenéd a magazint olvasni, próbáld ki tudásodat egy kis kvízzel!

- 1. Milyen vitaminból tartalmaz a legtöbbet a homoktövis?
 - a) B-vitamin b) C-vitamin c) D-vitamin
- 2. Milyen színű az a szelektív hulladékgyűjtő, amiben a műanyag üveget gyűjtjük?
 - a) zöld b) sárga c) fehér
- 3. Minek a latin neve a biodiverzitás?
 - a) biológiai sokféleség b) környezetszennyezés c) mocsaras terület
- 4. Melyik országban található a Föld édesvízkészletének legnagyobb része?
 - a) USA b) Oroszország c) Kanada
- 5. Melyik energiaforrás nem környezetkímélő ezek közül?
 - a) szél b) szén c) víz
- 6. Melyik költöző madár?
 - a) mezei pacsirta b) széncinege c) vörösbegy
- 7. Melyik ezek közül nem teljesen hibrid autó?
 - a) Ford Escape b) Toyota Prius c) Chevrolet Silverado
- +1. Melyik kihalt állat ezek közül?
 - a) falklandi pamparóka b) kilencöves tatu c) törpekenguru

Zöldhangyák Magazin

Magyar kiadás

Felelős szerkesztők: Kubik Barnabás

Nyariki Noel

Kiadja: Angol Tagozatos Általános Iskola

Zöldhangyák 6. b

1046 Budapest Fóti út 66.

Telefon: (+36-1)233-10-18

E-mail: iskola@fotiu-bp.sulinet.hu Felelős kiadó: Bakos Menyhértné

osztályfőnök

E-mail: bakos.erika@gmail.com Nyomtatás: Copy-Mánia Kft. 1063 Budapest Szondi u. 66.

<u>Tartalom</u>

Kvíz	2
Madarak vonulása	3
Az autók és a környezetvédelem	4-7
Újpest növény- és állatvilága	8-10
Szűkebb környezetünk védelme	11

A szerkesztőség tagjai:

Fésűs Ákos, Hajzer Anna, Janser Ilona, Jóna Esztella Kubik Barnabás, Marton Tamás, Nagy Ákos, Nie Si Yao Nyariki Noel, Pászti Flóra, Szajbély Anna, Végh Bálint

A MADARAK VÁNDORLÁSA

A madárvonulás az az időszak, mikor legszebb példányaikat megfigyelhetjük, mert ilyenkor nagyon közel merészkedhetnek a lakott területekhez. Sok táplálékot kell szerezniük – például maradékokat -, hogy legyen elég energiájuk a hosszú útra. Használjuk ki ezt a csodálatos alkalmat arra, hogy megfigyeljük vándorló madarainkat! Tudjunk meg többet róluk, akár gyakorlatban, akár elméletben is!

Gyakran felmerül bennünk a kérdés, hogy nem tévednek el a madarak, honnan tudják, merre kell menniük? A nappal vándorló madarak a nap állása alapján tájékozódnak, az éjszaka repülő madarak a csillagokból tudják, merre is kell menniük. Másokat a Föld mágneses mezeje vezeti vándorútjukon. Érdekes még az is, hogy a madarak nem a hőmérséklet változásaiból érzik, hogy mikor kell elmenniük, hanem a napok rövidüléséből, ami számukra a nagy fagy közeledtét jelenti. Ugyanez a helyzet a visszaútnál is.

Miért is költöznek a madaraink?

Nem csak azért vándorlanak - népiesen szólva költöznek -, mert egyes fajok nem képesek átvészelni a kemény teleket, hanem azért is, mert a táplálék hiányában is elpusztulnának. Ugyanis télen átmenetileg eltűnnek a rovarok, a férgek, a lárvák, azok a kisebb élőlények, amelyek költöző madaraink legfőbb táplálékai. Vannak fajok, melyek új stratégiákat fejlesztettek, új táplálékokat próbálnak ki, de általában csak az idősebb, tapasztaltabb madaraknál válik be ez a terv, hiszen ők az erősebb szervezetűek, és könnyebben néznek szembe a nehézségekkel. Ezért történhet meg, hogy egy faj tagjai kettéválnak, egyik fele marad a megszokott élőhelyen, mások mennek délre.

Kis érdekesség a gólyák vonulásáról

A fiatal gólyák a kilencedik hét környékén hagyják el a fészket. Miután megtanultak önállóan táplálékot keresni, csatlakoznak a vonulásra gyülekező csapathoz. Augusztus közepén már ezek megvannak, de csak szeptember közepén indulnak el vándorútjukra. A nyugateurópai állomány Gibraltár, a kelet-európai populáció Boszporusz felé indul el. A Földközi-tengert e két tengerszoros valamelyikén szelik át. A Szahara felett átrepülve egészen Dél-Afrikáig eljuthatnak. A telet Afrikában töltik, majd a megfelelő időben visszaindulva március végén jelennek meg ismét hazánkban.

Kubik Barnabás, Marton Tamás Pászti Flóra, Nie Si Yao

AZ AUTÓK ÉS A

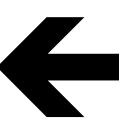

KÖRNYEZETVÉDELEM

BENZIN

A benzin a nyers, természetes kőolajból desztillálás útján kapott folyadék. A világ kezd kifogyni ebből, ezért magasak a benzinárak. Sokan úgy kalkulálnak, hogy hamarosan 1 liter üzemanyag akár **500 forint** is lehet!

"Szerdától ismét emelkedik a benzin ára."
Ugye ismerős? Majdnem minden egyes
nap hallhatjuk a híradásokban ezt a pár
szót, ami minket nem érint, de lehet,
hogy anya a következő hónapban már
kevesebb zsebpénzt fog adni.

A világ kőolaj felhasználása. (A sötétebb színek a nagyobb fogyasztást jelölik.) Eszerint az USA és Szaúd-Arábia a legnagyobb benzinfogyasztó.

A legtöbb autós a benzin és a gázolaj mellett dönt. Mindkettő környezetszennyező. Emellett az is függ a környezetkárosítás mértékétől, hogy milyen matrica van járművünk hátsó rendszámtábláján. A fekete a legrosszabbat jelenti, a zöld pedig a legjobbat. Egy matrica így néz ki:

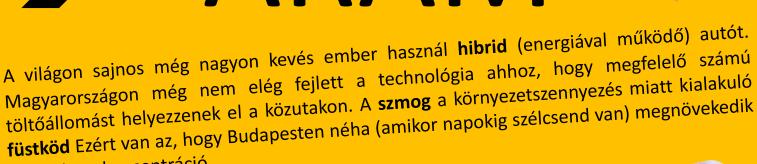
AZ ÓZONRÉTEG:

A Föld légkörét **ózonréteg** védi az ultraibolya sugárzástól. A pusztulását autók kipufogógáza és a szén-dioxid is nagymértékben okozza. Ez a réteg az Egyenlítő felett a legvastagabb, és É-D-i irányban vékonyodik, ezért már az 1990-es évek közepére az északi sarkvidéken is észleltek egy ózonlyukat. A vékonyodás következtében megnőtt az UV sugárzás is, ami a szemkárosodás és a bőrrák okozója.

Egy UV lámpa. Ha a postára mész, és fizetsz, ezzel ellenőrzik, hogy pénzed hamis-e. A "kék" színű Nap. Az ábrán látszik, milyen a bolygó Uky sugárzás kibocsátása.

ÁRAM

Az energiával működő autók nem szennyezik környezetünket, és élhetőbbé teszik bolygónkat. Az emberiségnek hatalmas előrelépés lenne, ha minél több hibrid autót használnánk. Már a legtöbb ország megkezdte azt a folyamatot, hogy megújuló energiával működő tömegközlekedési eszközöket hozott forgalomba.

Jóna Esztella, Szajbély Anna, Janser Ilona, Nyariki Noel

ÚJPEST NÖVÉNY- ÉS

ÁLLATVILÁGA

A KÁPOSZTÁSMEGYERI FARKAS-ERDŐ

tanösvény

vadrepce

Az erdő Újpest északi részén, a Szilas-patak mellett haladó Óceán-árok utcától a Káposztásmegyer II. lakótelepig húzódik. Közelítsük meg az erdőt déli utca Óceán-árok az irányból, Az erdő szélén gazdag lágyszárú növényzetet amelyek közül az ernyős virágzatú találunk, növények dominálnak. Ilyen növény a tavasszal és nyár elején tömeges, apró fehér virágú zamatos turbolya, amelynek levele megdörzsölve kellemes ánizs illatot áraszt. A növény zsenge leveleit majonézes saláták készítéséhez is felhasználhatjuk. A gyakori gyomnövények: a pásztortáska, a tarsóka és a vadrepce.

Mellettük előfordul a nyár elején virító nagy, sárga virágú bakszakáll, amely levirágzása után tenyérnyi bóbitát fejleszt.

Maga a parkerdő egy 80 hektáros terület, jellemző növényfaja a kocsánytalan tölgy, az akác és az erdeifenyő. Ezen kívül még számos lágyszárú faj található meg a területen.

Ennek köszönhetően az erdő állatvilága is igen gazdag. Emlősökkel is találkozhatunk, rókával gyakrabban, őzzel ritkábban. Érdekesebb állatfajok: farkasalmalepke, barna ásóbéka, erdei béka. Híres a farkasalmalepke, barna ásóbéka, erdei béka. Híres a terület az itt előforduló sokféle madárról, ilyen terület az itt előforduló sokféle madárról, ilyen például a fekete harkály, zöld küllő, nagy fakopáncs, például a fekete harkál

SZŰKEBB KÖRNYEZETÜNK VÉDELME

Az Újpest határában található hat hektáros gyepben ma még megtalálható a fokozottan védett csikófark, a homoki kocsord, a báránypirosító, a homoki kikerics, és itt van a homoktövis utolsó természetes állománya is hazánkban. A Homoktövis lakópark, a Homoktövis iskola és Homoktövis óvoda a nem messze található, Újpest határán lévő védett homoktövisről kapta a nevét.

A terület legnagyobb botanikai értékét a közel kétszáz tövet számláló homoktövis (Hippophaë rhamnoides) állomány adja. Ez a cserje telepítve sok helyen megtalálható az országban, de őshonosnak tekinthető állományt csak ezen az egy helyen találunk! Sarjtelepes, sűrű bozótokat alkotó ágas-bogas 1,5-3 méter magas lombhullató, kétlaki, szálnagata tövises eserje. Egyépéban és Ázsiában ávezázadak éta használják átkozási ás

szélporozta, tövises cserje. Európában és Ázsiában évszázadok óta használják étkezési és gyógyászati célokra. Termése narancssárga bogyó.

A gyümölcsök gazdagok szénhidrátokban, fehérjében, szerves savakban, aminosavakban és vitaminokban.

Kiemelkedő a C-vitamin tartalma, mely a citroménak a tízszerese.

Miután kétlaki növény, telepítésekor nő és hímivarú növényeket kell ültetni.

A biztonságos, bőséges terméshez 9 nőivarúhoz 1 hímivarú növényt kell társítani a szélirányt is figyelembe véve.

Termése augusztus elejétől szeptember végéig érik be, ilyenkor még kesernyés, savanykás, de dércsípetten édessé és fogyaszthatóvá válik.

A Touareg Hybrid, a Volkswagen első szériagyártású hibrid modellje. Ebben egy 3 literes, hathengeres benzinmotor dolgozik, amelyet turbóval és kompresszorral izmosítottak, valamint egy villanymotor is helyet kapott. A hibrid terepjáró teljesítménye 333 lóerő, legnagyobb nyomatéka 440 Nm. Az akár 240 km/óra végsebességű Touareg átlagos fogyasztása 8,4 liter benzin száz kilométeren, de mivel teljes értékű hibrid, ezért megfelelően feltöltött akkuk esetén 50 km/órás tempóig képes csupán villanymotorral, károsanyag-kibocsátás nélkül is haladni. Az akkumulátorok a csomagtér alatt kaptak helyet, így a Touareg Hybrid raktere 433 literesre csökkent az alapmodell 520 literjével szemben.

Touareg Hybrid. A képen látható autó illusztráció. A fent látható fogyasztási adatok a vezetési stílustól és a forgalmi helyzettől függően változhatnak.